

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

СТОЛЯРЕНКО ОКСАНА ВАСИЛІВНА

**«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З
ОПЛАТИ ПРАЦІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ»
(НА МАТЕРІАЛАХ ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ)**

на здобуття освітнього ступеню «магістр»
за галуззю знань 071 «Управління та адміністрування»
спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування»

АВТОРЕФЕРАТ

на здобуття освітнього кваліфікаційного рівня «магістр»

Чернігів – ЧНТУ
2020

Випускною кваліфікаційною роботою є рукопис

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, факультет обліково-економічний Чернігівського національного технологічного університету Міністерства освіти і науки України

Науковий керівник: д.е.н., професор Гоголь Тетяна Анатоліївна,
Чернігівський національний технологічний університет

Рецензент: заступник начальника управління фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку Головного управління Національної поліції в Чернігівській області Череди Наталія Євгенівна

Захист відбудеться «20» травня 2020 р. о 12.00 год. на засіданні екзаменаційної комісії у Чернігівському національному технологічному університеті

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту:

Завідувач кафедри к.ф.-м.н., доцент М.Є. Юрченко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Фінансово-господарська діяльність бюджетних установ має ряд особливостей та відрізняється від діяльності комерційних підприємств. Згідно п. 12 ст. 2 Бюджетного кодексу України бюджетні установи - органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також організації, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету. Отже, особливістю діяльності бюджетних установ є те, що метою їх діяльності не є отримання прибутку. Функціонують дані установи за рахунок коштів державного або місцевого бюджетів.

В сучасних умовах господарської діяльності особливу увагу необхідно приділяти персоналу підприємств. Це пов'язано з тим, що саме персонал на сьогодні є головною рушійною силою для досягнення поставлених перед підприємством мети та завдань. Враховуючи той факт, що персонал в житті підприємства відіграє надзвичайно важливу роль, перед відповідними підрозділами підприємства, перед керівниками завжди стоїть актуальна проблема - як створити ефективну команду, яка буде цілеспрямовано працювати на ринку в напрямку досягнення головної мети підприємства.

На сьогоднішній день чимало науковців приділяють увагу бухгалтерському обліку саме у державному секторі. Питання обліку та контролю надходжень та видатків у бюджетних установах знайшло відображення у працях таких вчених, як Атамаса П.Й., Бутинця Ф.Ф., Джоги Р.Т., Левицької С.В., Свірко С.В, Леня В.С. та ін.

Теоретичні та практичні проблеми і питання організації обліку операцій з розрахунків з працівниками на підприємстві розглядали у своїх працях видатні науковці: О. Ф. Вербило, Л. В. Мельянова, Л. С. Герасимчук, О. В. Кантаєва, О. В. Покатаєва, Г. О. Кошулинська, Н. В. Потриваєва, І. В. Савченко, О. А. Садовніков, Г. В. Сировой, Д. М. Хома. Зокрема, О. Ф.Вербило та Л. В.

Проблемами внутрішньогосподарського контролю розрахунків з оплати праці займалися В.М. Жук, М.Т. Білуха, Г.Г. Кірейцев, В.Б. Моссаковський, С.О. Левицька, Л.М. Чернелевський, П.Т. Саблук, В.Я. Савченко, І. В. Саух, В.В. Сопко, Л.К. Сук, Ю.С. Цал-Цалко та інші.

Незважаючи на те, що проблемі організації обліку розрахунків з працівниками присвячено безліч наукових праць, багато питань залишаються недостатньо розкритими. Все це зумовлює актуальність даної проблеми і свідчить про доцільність вибору автором напряму дослідження. Специфіка діяльності підприємств визначає доречність розробки нових методик ведення бухгалтерського обліку на основі врахування облікових та контрольних вимог. Однак на сьогодні найбільш не вирішеними залишаються питання щодо забезпечення дієвої системи оплати праці працівників, формування відповідної системи надбавок та доплат, розробки раціонального документообігу, впровадження інформативних рахунків.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є організація бухгалтерського обліку і контролю розрахунків з оплати праці в бюджетних установах і організаціях.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є система бухгалтерського обліку і контролю розрахунків з оплати праці Головного управління Національної поліції Чернігівської області.

Метою написання кваліфікаційної роботи є вивчення та розробка шляхів вдосконалення системи бухгалтерського обліку і контролю розрахунків з оплати праці у бюджетних організаціях, а також визначення шляхів удосконалення обліку, контролю і аналізу розрахунків з оплати праці у бюджетних організаціях. Реалізація мети потребує формування **завдань дослідження**:

– розглянути теоретичні основи побудови обліку і аналізу розрахунків з оплати праці у бюджетних установах;

- систематизувати нормативно-правове забезпечення обліку розрахунків з оплати праці згідно національних та міжнародних стандартів обліку;
- оцінити організацію бухгалтерського обліку Головного управління Національної поліції Чернігівської області;
- проаналізувати основні фінансово-економічні показники діяльності Головного управління Національної поліції Чернігівської області;
- дослідити організацію обліку розрахунків з оплати праці Головного управління Національної поліції Чернігівської області;
- виявити наявні проблеми обліку розрахунків з оплати праці Головного управління Національної поліції Чернігівської області та окреслити напрями їх вирішення;
- розробити напрямки удосконалення організації обліку та аналізу розрахунків з оплати праці в бюджетних установах і організаціях.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі використовувались такі методи дослідження як системний аналіз – для деталізації об'єкта дослідження на окремі складові елементи з метою дослідження окремих частин проблеми; синтез – для узагальнення різних аспектів організації розрахунків з працівниками; інформаційне моделювання – для дослідження нормативно – правової бази; абстрагування – для формування узагальнених висновків на основі системного аналізу і синтезу теорій і практики організації розрахунків з оплати праці; конкретизація – для обґрунтування змісту пропозицій щодо удосконалення організації розрахунків з працівниками на підприємстві; статистичні та аналітичні розрахунки; порівняння – для зіставлення даних у динаміці; групування – для визначення залежності показників одне від одного; середніх і відносних величин та прийоми елімінування при аналізі розрахунків з працівниками; конструктивний – для групування пропозицій щодо політики організації розрахунків з працівниками; графічний – для наочного зображення результатів дослідження.

Інформаційну базу дослідження становили нормативно – правові акти України, які регламентують облік в бюджетних установах (Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність», Бюджетний кодекс України та ін.), законодавчі та нормативно-правові акти з питань обліку розрахунків з оплати праці, монографії та статті вітчизняних і зарубіжних авторів з питань регулювання та оплати праці, статистичні дані, фінансова звітність ГУНП Чернігівської області.

Структура кваліфікаційної роботи визначена метою і завданнями і включає в себе вступ, три розділи, висновки та пропозиції, список використаної літератури та додатки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи організації обліку і контролю розрахунків з оплати праці в бюджетних установах» наведено економічну сутність та зміст категорії оплата праці; розглянуто форми, системи та види оплати праці; огляд існуючих трактувань категорії «оплата праці» та їх класифікація; нормативно-правове регулювання обліку оплати праці в Україні в цілому та грошового забезпечення поліцейських зокрема.

Заробітна плата – це винагорода, визначена, як правило, в грошовому вимірнику, яку відповідно до трудової угоди власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу. Заробітна плата поділяється на основну, додаткову, інші заохочувальні і компенсаційні виплати.

Джерелами коштів на оплату праці на підприємствах є кошти, одержані в результаті їх господарської діяльності; в бюджетних установах асигнування з бюджету, а також частка доходів, одержаних у результаті їх господарської діяльності.

Оснoву організації оплати праці на підприємствах становить тарифна система, яка включає: тарифну ставку, систему преміювання, контрактна система, система трудових договорів та державні нормативні акти.

Контрактна система – це письмові договори підприємства з робітником, яким також встановлюється обсяг та якість роботи, строк виконання і рівень оплати праці. Контракти укладаються, як правило, на тривалий час.

Основним вимірником результатів праці є кількість виготовленої продукції (обсяг наданих послуг) належної якості або витрачений робочий час, тобто кількість днів (годин), протягом яких працівник фактично був зайнятий на підприємстві. Такому поділу вимірників затрат праці відповідають дві форми заробітної плати, що базуються на тарифній системі, — відрядна й погодинна (рис. 1).

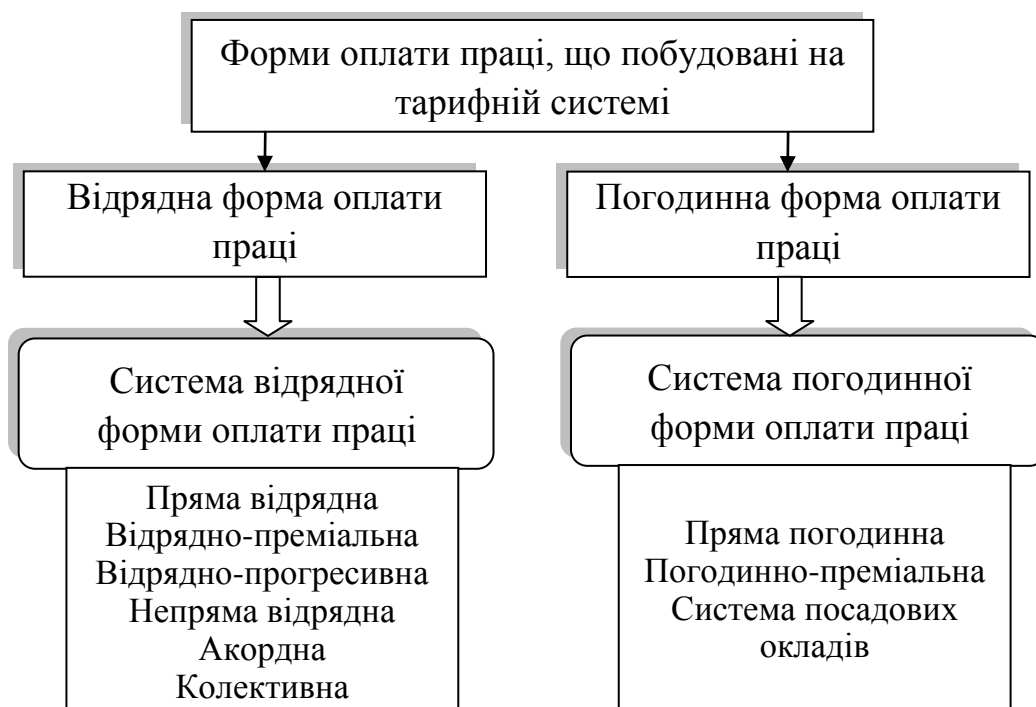

Рис. 1. Форми і системи оплати праці

Головною метою стратегії формування системи оплати праці є створення на підприємстві такої системи оплати праці, яка була б ефективною як з позицій працівників, так і роботодавця (підприємства) .

Таким чином, пропонується розглянути декілька моделей сучасних систем оплати праці.

Під поняттям розрахунками з працівниками слід розуміти систему взаємовідносин та платежів, які виникають під час реалізації юридично оформлених фінансових зобов'язань та здійснюються між установою, підприємством та працівником (працівниками) відносно товарних і нетоварних операцій, та які проводяться у готівковій або в безготівковій формі за допомогою розрахункових документів в електронному або паперовому вигляді.

Розрахунки з персоналом включають такі складові, як: заробітна плата, нарахування та виплата відпускних, утримання аліментів, видача готівки на господарські потреби, сплата здійсненого збитку, утримання за ініціативою підприємства, нарахування допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та розрахунки за дивідендами.

Порядок нарахування та виплати працівниками Україні здійснюється відповідно до чинних нормативно-законодавчих актів: Кодексу законів про працю, Податкового Кодексу України, Закону України «Про оплату праці», Закону України «Про відпустки», Закону України «Про охорону праці», Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку обчислення середньої заробітної плати», Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Інструкції зі статистики заробітної плати, П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 26 «Виплати працівникам» та ін.

Постанова КМУ від 11.11.15 р № 988 «Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції» регулює грошове забезпечення

поліцейських, що складається з посадового окладу, окладу за спеціальним званням, щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, які мають постійний характер), премії та одноразових додаткових видів грошового забезпечення. У 2019 році до Постанови КМУ 988 внесено зміни щодо порядку встановлення деяких видів грошового забезпечення керівникам Національної Поліції, а також надання поліцейським двох видів допомоги.

Аналіз нормативно-правової бази з регулювання оплати праці в Україні свідчить про наявність низки нормативних документів щодо нарахування та виплати заробітної плати різним категоріям працівників. Крім того звітності з обліку заробітної плати належить велика роль, тому що її показники входять до складу форм фінансової, податкової та статистичної звітності. На основі даної інформації приймаються оптимальні управлінські рішення з метою покращення загальної роботи підприємства, підвищення продуктивності праці та ефективності роботи підприємств, галузі й економіки в цілому.

У другому розділі «Організація обліку та контролю розрахунків з оплати праці в ГУ Національної поліції Чернігівської області» проводиться загальна характеристика діяльності та аналіз фінансово-економічних показників ГУ Національної поліції Чернігівської області; особливості формування грошового забезпечення поліцейських, види надбавок та доплат до посадового окладу; характеристика системи бухгалтерського обліку на ГУ Національної поліції Чернігівської області, організацію нарахування оплати праці поліцейських, фахівців і службовців ГУ Національної поліції Чернігівської області та аналіз і контроль розрахунків з оплати праці.

Національна поліція України – центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного порядку та громадської безпеки. Згідно з рішенням ДПІ Головного управління ДФС у

Чернігівській області від 23.11.2016 р. № 577/25-22-12-04-37 ГУНП зареєстровано як неприбуткову організацію за ознакою 0031 – бюджетні установи.

Завданнями Національної поліції є надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Схематична організаційна структура Національної поліції наведено на рисунку 2.

Рис. 2. Структура Національної поліції України

Головне управління Національної поліції Чернігівської області - бюджетна установа, відповідно існують певні особливості та специфіка аналізу її основних фінансово-економічних показників.

Економічний аналіз діяльності бюджетної установи необхідно проводити на всіх етапах бюджетного планування – від кошторису

виокремлено установи до бюджету держави у цілому. Він є невід'ємною частиною процесу прийняття рішень у системі управління бюджетною установою. На практиці економічний аналіз дозволяє дати характеристику стану мережі бюджетних установ та наукових організацій, здійснити перевірку правильності та обґрунтованості планових показників господарської діяльності, стану норм та нормативів, що їх регулюють. Крім того, він також є необхідним для об'єктивної оцінки фактичних результатів діяльності, виявлення відхилень від планів та їх причин. Кінцева мета аналізу - це пошук резервів подальшого покращення діяльності установ та організацій, котрі перебувають на фінансуванні з державного та місцевих бюджетів.

У 2018-2019 роках по всім показникам відбувається зростання (крім чисельності працюючих), що є позитивним фактором розвитку. Відбулося зростання не фінансових активів на 59-60%, а основних засобів на 62-70%, що свідчить про придбання нових основних засобів та оновлення старих (автомобілі, інвентар, комп'ютерну техніку та ін.). Зросли надходження по фондам, а саме: по загальному фонду - на 14% у 2018 році і на 24% у 2019 році; за іншими джерелами власних коштів – у 4 рази і на 60% відповідно; як плата за послуги – на 31,8% і на 5% відповідно; на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів – на 0,7% та 21,4%.

Аналіз чисельності працюючих та фонду оплати праці свідчить про зростання заробітної плати працюючих, середня заробітна плата в Головному управлінні Національної поліції Чернігівської області зросла оплата поліцейських за 2018 рік на 12% і становила 12 383 грн., у 2019 році на 27% і становила 15752 грн. також зросла оплата праці фахівців та службовців – у 2018 році на 48,5% і у 2019 році – на 20,7%. Отже, аналіз основних показників свідчить про позитивну динаміку фінансової діяльності та стабільний подальший розвиток фінансування Національної поліції.

Департамент фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку Міністерства внутрішніх справ України є самостійним структурним

підрозділом апарату Міністерства внутрішніх справ України. Основними завданнями Департаменту є: організація фінансового забезпечення діяльності системи МВС, бюджетних установ підприємств та організацій, що належать до сфери управління МВС; формування показників бюджету, фінансування, використання бюджетних коштів; організація оплати праці та соціальних виплат.

Бухгалтерський облік в Головному управлінні Національної поліції Чернігівської області ведеться з використанням комп'ютерної програми «Комплексна система автоматизації управління бюджетною установою Парус-Бюджетна установа, версія 8». Підключено до даної системи 29 робочих місць. ГУНП забезпечує за допомогою автоматизованих засобів обробки інформації накопичення, узагальнення та зберігання операцій про виконання кошторисів, а також іншої інформації, яка не належить до виконання кошторисів.

Основними документами, що регулюють грошове забезпечення поліцейських Національної поліції є: Постанова КМУ «Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції» № 988 від 11.11.2015 р., в якій зазначено, що грошове забезпечення поліцейських складається з: посадового окладу; окладу за спеціальним званням; щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, які мають постійний характер); премії та одноразових додаткових видів грошового забезпечення.

Приклад нарахування грошового забезпечення та утримань заступника начальника відділу (капітана поліції) у таблиці 1.

На заробітну плату працівників бюджетних установ нараховуються і з неї вираховуються ті ж податки і внески, що й для підприємств. У 2019 році із заробітної плати вираховуються податок з доходів фізичних осіб (18 %) та військовий збір (1,5 %). Загальна ставка нарахувань на заробітну плату єдиного внеску становить 22 %.

Таблиця 1

Розрахунковий лист грошового забезпечення капітана поліції

склад	Сума (%)
Посадовий оклад (АТ)	3100,00
Спец. військ. звання (АТ)	1800,00
Вислуга років (АТ)	2450,00 (50%)
За таємність (АТ)	1550,00 (50%)
Нарахування	Сума
2. посадовий окл АТ	3100,00
4. спец. військове звання АТ	1800,00
6. вислуга років АТ	2450,00 (50%)
10. за таємність АТ	1550,00 (50%)
63. премія щомісячна АТ	8514,90 (95,673%)
162. індексація АТ	929,08
Всього нараховано	18343,98
Утримано та враховано	Сума
712. профспілкові внески АТ	183,44
950. ПДФО АТ	3301,92
960. компенсація АТ	-3301,92
970. Військовий збір АТ	275,16
1809. Лікарняна каса пр. АТ	183,44
Утримано	642,04
2005. Банк Приват АТ	17701,94
Перераховано на картку	17701,94
Всього утримано	18343,98
Залишок / Виплачено через касу	0,00

Основні бухгалтерські проводки, що мають відношення до зарплати наведено в таблиці 2.

Аналіз витрат на оплату праці на підприємстві проводиться з метою оцінювання доцільності використання обраних форм та систем оплати праці, ефективності матеріального стимулювання та нерациональних витрат з оплати праці, що вимагають зміни, удосконалення або ліквідації.

Нижче подано графічне зображення структури фонду заробітної плати за 2017-2019 роки (рисунок 3).

Основні проводки, пов'язані з заробітною платою в ГУ Національної
поліції в Чернігівській області

Господарська операція	Дебет	Кредит
Нарахована заробітна плата, премія, відпускні	8011	6511
Нарахована допомога з тимчасової втрати працездатності за перші п'ять днів	8011	6511
Нарахована допомога з тимчасової втрати працездатності за рахунок фонду	2114	6511
Відраховано з заробітної плати, премії, відпускних, допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності податок з доходів фізичних осіб	6511	6311
Відраховано з заробітної плати, премії, відпускних, допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності військовий збір	6511	6311
Депоновано зарплату, премію, допомогу у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, відпускні	6511	6412
Видано з каси зарплату, премію, відпускні, допомогу у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності	6511	2211
Видано депоновану суму	6412	2211
Утримано із зарплати за товари продані в кредит та перераховано суму продавцю товарів	6511	6513
	6513	2117
Перераховано зарплату на ощадну книжку, картковий рахунок	6511	6514
	6514	2313
Відраховано із зарплати та перераховано за договорами добровільного страхування	6511	6515
	6515	2313
Утримано профспілкові внески	6511	6516
Перераховано утримані профспілкові внески профспілці	6516	2313
Утримано та перераховано утриману суму за позичками банку	6511	6517
	6517	2117
Утримано із зарплати та перераховано за виконавчими документами	6511	6518
	6518	2313
Утримання із зарплати неповернутих підзвітних сум	6511	2116
Нарахування на заробітну плату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	8012 (8112)	6313

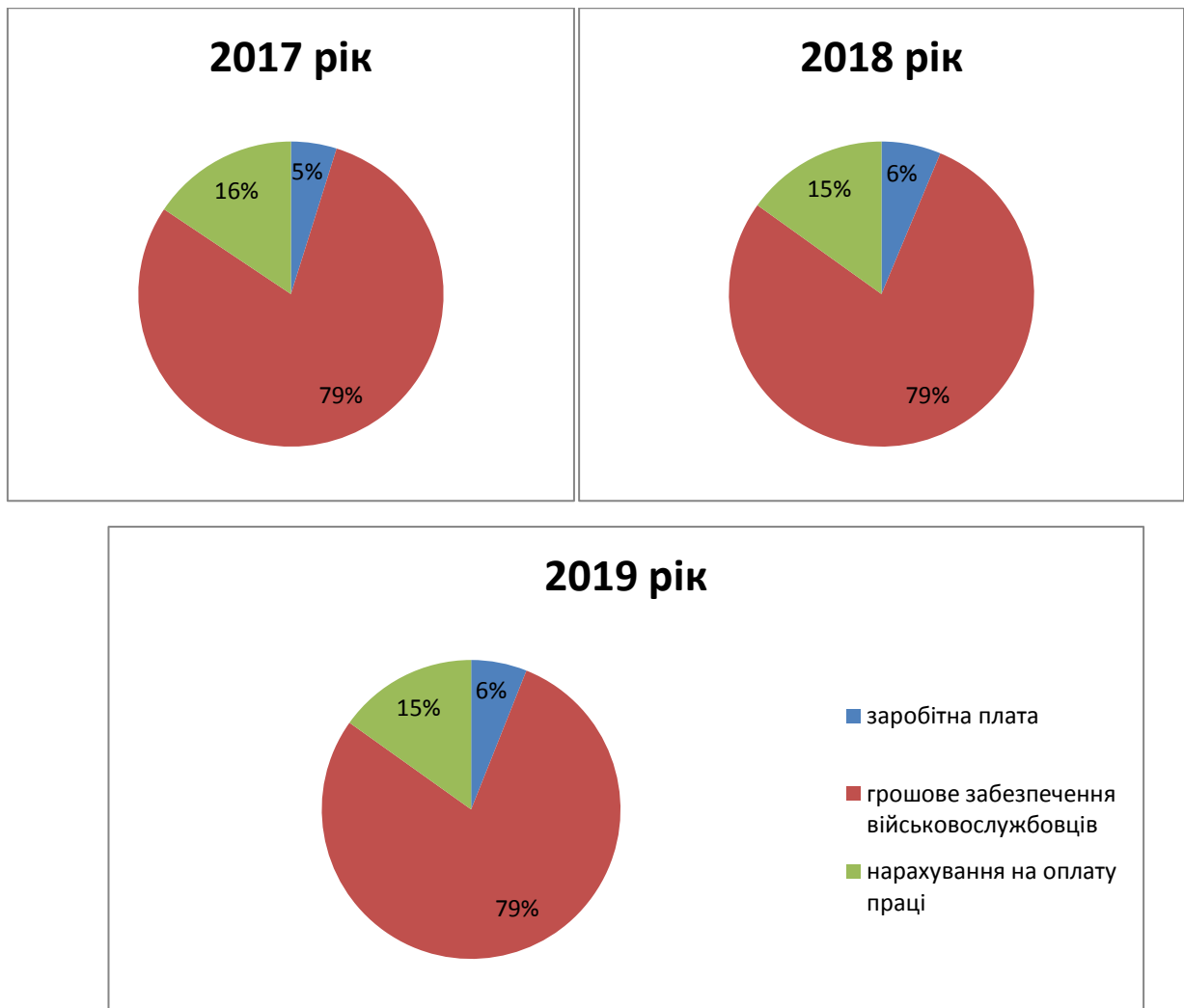

Рис. 3. Структура фонду оплати праці за 2017-2019 роки, %*

*Джерело: побудовано автором за даними кошторису

Аналіз структури оплати праці та грошового забезпечення військовослужбовців свідчить, що питома вага виплат практично не змінюється за останні роки, заробітна плата становить 5-6%, грошове забезпечення військовослужбовців становить 79%, а нарахування на оплату праці – 15-16% від загальної суми витрат на оплату праці, що надходить до загального фонду.

Крім заробітної плати існують інші видатки працівникам ГУ Національної поліції в Чернігівській області, а саме видатки на відрядження та соціальне забезпечення (виплати населенню). Динаміку та структуру інших виплат працівникам за 2017-2019 роки наведено у таблиці 3.

Аналіз структури та динаміки виплат працівникам ГУ Національної поліції в Чернігівській області за 2017-2019 р.*

Показник	Роки					
	2017 р.		2018 р.		2019 р.	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %
Оплата праці і нарахування на заробітну плату, в т.ч.:	405478	97,5	457959	97,5	581981	97,9
- заробітна плата – фонд основної заробітної плати	19652	4,7	28867	6,1	35108	5,9
- грошове забезпечення військовослужбовців - надбавки та доплати до тарифних ставок та посадових окладів	322494	77,6	359918	76,6	458750	77,2
- нарахування на оплату праці	63330	15,2	69174	14,7	88122	14,8
Видатки на відрядження	6606	1,6	6606	1,4	6381	1,1
Соціальне забезпечення: виплати населенню	3751	0,9	5055	1,1	6188	1,0
Видатки працівникам, всього	415835	100,0	469620	100,0	594550	100,0

* за даними кошторису 2017-2019 років

Аналіз структури грошового забезпечення поліцейських свідчить, що до заробітної плати, яка становить лише 4-6% питомої ваги виплат працівникам додається грошове забезпечення військовослужбовців, що становить 76-77% всіх виплат військовослужбовців.

Аналіз динаміки та структури грошового забезпечення поліцейських та державних службовців і фахівців свідчить про зростаючу динаміку за останні 3 роки (2017-2019 роки), що впливає на зростання грошового стимулювання праці поліцейських та інших фахівців і службовців, а також на зростання добробуту і матеріального становища поліцейських, які захищають порядок в країні.

У третьому розділі «Шляхи та напрями удосконалення організації обліку розрахунків з оплати праці ГУ Національної поліції Чернігівської

області» наведено заходи по удосконаленню організації обліку розрахунків з персоналом в бюджетних установах в цілому та ГУ Національної поліції Чернігівської області зокрема.

Чітка облікова політика сприяє раціональній організації обліку винагород працівникам і складає інформаційну базу як для прийняття управлінських рішень щодо зобов'язань та забезпечень підприємства, так і для надання звітності зовнішнім користувачам.

На нашу думку, для вдосконалення обліку розрахунків з оплати праці в ГУ Національної поліції в Чернігівській області необхідне удосконалення організації системи бухгалтерського обліку, удосконалення синтетичного обліку, удосконалення Наказу про облікову політику, вдосконалення організації, нормування і оплати праці.

Запропоновані заходи з покращення діяльності в ГУ Національної поліції в Чернігівській області в цілому та організації обліку дадуть можливість покращити фінансово-економічні показники діяльності та вдосконалити облік розрахунків з працівниками та підвищення ефективності використання трудових ресурсів.

Запропонована методика аналізу розрахунків з працівниками передбачає вивчення: забезпеченості підприємств робочою силою; складу трудового колективу за освітою, стажем і кваліфікацією; динаміки продуктивності й оплати праці та резервів її підвищення; рівня виконання плану оплати праці; відповідності оплати праці обсягові викопаних робіт, виробленої продукції та рівню продуктивності праці; економії чи перевитрати у використанні фонду зарплати (оплати праці), джерел досягнутої економії та причин перевитрат. За даними аналізу розробляють конкретні заходи щодо кращого використання трудових ресурсів, робочого часу, підвищення продуктивності праці.

З метою вдосконалення методики аналізу розрахунків з персоналом з оплати праці в ГУ Національної поліції в Чернігівській області потрібно проводити аналіз частіше: щоквартально, щомісячно. Також потрібно

проводити аналіз більш детально: по відділами, за окремими групами персоналу та за видами продукції підприємства.

Для полегшення аналізу розрахунків з працівниками доцільно застосовувати комп'ютерні аналітичні програми. Основною передумовою для успішної роботи аналітиків у комп'ютерному середовищі є побудова комп'ютерної інформаційної системи підприємства, про те це досить трудомістке та витратне вдосконалення.

Для аналізу розрахунків з працівниками можна використовувати програмне забезпечення Microsoft Excel, яке суттєво полегшує цей процес.

Пропозиції щодо вдосконалення обліку оплати праці та підвищення ефективності використання трудових ресурсів в ГУ Національної поліції в Чернігівській області представлені у таблиці 4.

Таблиця 4

**Пропозиції щодо удосконалення оплати праці та організації обліку в
ГУ Національної поліції в Чернігівській області**

Заходи	Шляхи досягнення	Економічний ефект
1	2	3
Напрями покращення оплати праці та стимулювання роботи поліцейських		
Удосконалення методики розрахунку посадових окладів поліцейських	Підвищення посадових окладів поліцейських молодшого та середнього складу поліції	Узгодження посадових окладів молодшого та середнього складу поліції з ринковими умовами життя
Розширення видів надбавок та доплат	Надбавки на покращення соціально-побутових питань, матеріальне оздоровлення, специфічні умови служби та ін..	Зростання мотивації роботи поліцейських та покращення умов їх роботи та життя
Шляхи удосконалення організації обліку		
Покращення автоматизації обліку	Оновлення комплексної системи автоматизації управління бюджетною установою Парус-Бюджетна установа, версія 8	Удосконалення організації роботи облікового апарату, не допущення помилок, зменшення штрафів та пені

Удосконалення Наказу про облікову політику	Додати в Наказі про облікову політику підприємства окремий пункт щодо обліку розрахунків з працівникам (форма оплати праці, премії, надбавки) з урахуванням особливостей нарахування і виплат поліцейським та іншим працівникам і службовцям	Чітке визначення видів та форм оплати праці працівників, не допущення помилок в організації обліку розрахунків з працівниками та службовцями
Удосконалення посадових інструкцій управління фінансового забезпечення	До посадової інструкції додати розділи: обов'язки працівника; відповідальність за виконання посадових обов'язків	Більш чітке визначення посадових обов'язків, розподіл обов'язків між працівниками фінансового відділу, зниження помилок та зростання продуктивності праці
Удосконалення синтетичного і аналітичного обліку розрахунків з оплати праці	Деталізація субрахунка 6511 «Розрахунки із заробітної плати»; за вищим, середнім та молодшим складом поліції та іншими видами робітників та службовців	Деталізація інформації щодо витрат на оплату праці різних категорій робітників та службовців (поліцейські та інші) з метою проведення аналізу витрат на оплату праці, покращення роботи бухгалтерів, не допущення помилок
Підвищення кваліфікації працівників фінансового відділу поліції	Формування графіку підвищення кваліфікації працівників фінансового відділу поліції	Збільшення продуктивності праці працівників фінансового відділу, зниження помилок в роботі, підвищення оплати праці
Покращення рівня внутрішнього контролю в бюджетній установі	Затвердити відповідального за контроль за видатками в установі; Контроль за використанням державних ресурсів; Контроль за прозорістю цільового використання ресурсів	Зниження помилок, покращення аналізу діяльності, доходів та витрат бюджетної установи

**Джерело: складено автором самостійно*

Отже, удосконалення організації системи бухгалтерського обліку, удосконалення синтетичного обліку, удосконалення Наказу про облікову політику, вдосконалення організації, нормування і оплати праці надасть

підприємству можливість вдосконалити облік розрахунків з працівниками на підприємстві та підвищення ефективності використання трудових ресурсів.

ВИСНОВКИ

Заробітна плата – це винагорода, визначена, як правило, в грошовому вимірнику, яку відповідно до трудової угоди власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу. Заробітна плата поділяється на основну, додаткову, інші заохочувальні і компенсаційні виплати. Основним вимірником результатів праці є кількість виготовленої продукції (обсяг наданих послуг) належної якості або витрачений робочий час, тобто кількість днів (годин), протягом яких працівник фактично був зайнятий на підприємстві. Такому поділу вимірників затрат праці відповідають дві форми заробітної плати, що базуються на тарифній системі, — відрядна й погодинна.

Під поняттям розрахунками з працівниками слід розуміти систему взаємовідносин та платежів, які виникають під час реалізації юридично оформлених фінансових зобов'язань та здійснюються між установою, підприємством та працівником (працівниками) відносно товарних і нетоварних операцій, та які провадяться у готівковій або в безготівковій формі за допомогою розрахункових документів в електронному або паперовому вигляді.

Аналіз нормативно-правової бази з регулювання оплати праці в Україні свідчить про наявність низки нормативних документів щодо нарахування та виплати заробітної плати різним категоріям працівників, а саме Кодексу законів про працю, Податкового Кодексу України, Закону України «Про оплату праці», Закону України «Про відпустки», Закону України «Про охорону праці», Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та ін.

Національна поліція України – центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного порядку та громадської безпеки. Завданнями Національної поліції є надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Головне управління Національної поліції Чернігівської області - бюджетна установа, то є певні особливості та специфіка аналізу її основних фінансово-економічних показників. У 2018-2019 роках по всіх показниках відбувається зростання (крім чисельності працюючих), що є позитивним фактором розвитку. Відбулося зростання не фінансових активів на 59-60%, а основних засобів на 62-70%, що свідчить про придбання нових основних засобів та оновлення старих (автомобілі, інвентар, комп'ютерну техніку та ін.).

Департамент фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку Міністерства внутрішніх справ України є самостійним структурним підрозділом апарату Міністерства внутрішніх справ України. Основними завданнями Департаменту є: організація фінансового забезпечення діяльності системи МВС, бюджетних установ підприємств та організацій, що належать до сфери управління МВС; формування показників бюджету, фінансування, використання бюджетних коштів; організація оплати праці та соціальних виплат.

Бухгалтерський облік в Головному управлінні Національної поліції Чернігівської області ведеться з використанням комп'ютерної програми «Комплексна система автоматизації управління бюджетною установою Парус-Бюджетна установа, версія 8». Підключено до даної системи 29 робочих місць. ГУНП забезпечує за допомогою автоматизованих засобів

обробки інформації накопичення, узагальнення та зберігання операцій про виконання кошторисів, а також іншої інформації, яка не належить до виконання кошторисів.

Основними документами, що регулюють грошове забезпечення поліцейських Національної поліції є: Постанова КМУ «Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції» № 988 від 11.11.2015 р., в якій зазначено, що грошове забезпечення поліцейських складається з: посадового окладу; окладу за спеціальним званням; щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, які мають постійний характер); премії та одноразових додаткових видів грошового забезпечення.

Аналіз структури грошового забезпечення поліцейських свідчить, що до заробітної плати, яка становить лише 4-6% питомої ваги виплат працівникам додається грошове забезпечення військовослужбовців, що становить 76-77% всіх виплат військовослужбовців. Аналіз динаміки та структури грошового забезпечення поліцейських та державних службовців і фахівців свідчить про зростаючу динаміку за останні 3 роки (2017-2019 роки), що впливає на зростання грошового стимулювання праці поліцейських та інших фахівців і службовців, а також на зростання добробуту і матеріального становища поліцейських, які захищають порядок в країні.

Аналіз витрат на оплату праці на підприємстві проводиться з метою оцінювання доцільності використання обраних форм та систем оплати праці, ефективності матеріального стимулювання та нераціональних витрат з оплати праці, що вимагають зміни, удосконалення або ліквідації.

Чітка облікова політика сприяє раціональній організації обліку винагород працівникам і складає інформаційну базу як для прийняття управлінських рішень щодо зобов'язань та забезпечень підприємства, так і для надання звітності зовнішнім користувачам. З метою вдосконалення обліку розрахунків з оплати праці в ГУ Національної поліції в Чернігівській області необхідне удосконалення організації системи бухгалтерського

обліку, удосконалення синтетичного обліку, удосконалення Наказу про облікову політику, вдосконалення організації, нормування і оплати праці.

Запропоновані заходи з покращення діяльності в ГУ Національної поліції в Чернігівській області в цілому та організації обліку дадуть можливість покращити фінансово-економічні показники діяльності та вдосконалити облік розрахунків з працівниками та підвищення ефективності використання трудових ресурсів.

АНОТАЦІЯ

Столяренко О.В. «Організація обліку та контролю розрахунків з оплати праці в бюджетних установах» (на матеріалах Головного управління Національної поліції в Чернігівській області). – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». – Чернігівський національний технологічний університет. – Чернігів, 2020.

Випускна кваліфікаційна робота присвячена обґрунтуванню теоретико-методичних засад і розробці науково-практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організації обліку та контролю розрахунків з оплати праці в бюджетних установах.

Наведено економічну сутність та зміст категорії оплата праці; розглянуто форми, системи та види оплати праці; огляд існуючих трактувань категорії «оплата праці» та їх класифікація; нормативно-правове регулювання обліку оплати праці в Україні в цілому та грошового забезпечення поліцейських зокрема.

Здійснено загальну характеристику діяльності та аналіз фінансово-економічних показників ГУ Національної поліції Чернігівської області; розглянуто особливості формування грошового забезпечення поліцейських, види надбавок та доплат до посадового окладу; характеристика системи бухгалтерського обліку на ГУ Національної поліції Чернігівської області, організацію нарахування оплати праці поліцейських, фахівців і службовців

ГУ Національної поліції Чернігівської області та аналіз і контроль розрахунків з оплати праці.

У третьому розділі «Шляхи та напрями удосконалення організації обліку розрахунків з оплати праці ГУ Національної поліції Чернігівської області» наведено заходи по удосконаленню організації обліку розрахунків з персоналом в бюджетних установах в цілому та ГУ Національної поліції Чернігівської області зокрема.

Наведено заходи по удосконаленню організації обліку доходів і видатків в бюджетних установах в цілому та ГУ Національної поліції Чернігівської області зокрема. За результатами дослідження сформульовані пропозиції щодо: удосконалення методики розрахунку посадових окладів поліцейських; розширення видів надбавок та доплат; покращення автоматизації обліку; удосконалення Наказу про облікову політику; удосконалення посадових інструкції управління фінансового забезпечення; удосконалення синтетичного і аналітичного обліку розрахунків з оплати праці; підвищення кваліфікації працівників фінансового відділу поліції; покращення рівня внутрішнього контролю в бюджетній установі.

Ключові слова: облік, аналіз, контроль, бюджетна установа, організація обліку, розрахунки з персоналом, розрахунки з оплати праці.